

gyűjtése, a *Latin–magyar hymnarium* újabb 883 latin, 220 m. ének (149 párhuzamos fordítás) szövegét tartalmazza. Több ének saját szerzeménye. ~ szerepe különösen jelentős az archaikus középkori nyelvi hagyomány megőrzésében, a barokk vallásos nyelv, a népnyelv formálásában.

Kiad. DOMOKOS Pál Péter, „...édes Hazámnak akartam szolgálni”. ~, Cantionale Catholicum, 1979; RMKT 17, 15, 1993.

Ir. SEPRÓDI János, A Kájoni-kódex irodalom- s zenetörténeti adalékai, IK 1909; JENÁKI Ferenc, ~ énekes könyve és forrásai, Kvár, 1914; GYÖRGY József, A ferencrendiek élete és működése Erdélyben, Kvár, 1930; PAP Géza, A XVII. század énekelt dallamai, 1970; MOCANU, Vasile, Ioan Căian, Bk., 1973; KEVEHÁZI Katalin–MONOK István, XVI–XVII. századi könyvgyűjtők, AHistLitHungAUnivSzeg 1985. Hl. B.

Kájoni János latin–magyar versgyűjteménye (1677 k.): katolikus énekgyűjtemény (Csíksomlyó). 1129 énekszöveg van benne, ebből 220 m. Nagy részük himnusz. Tartalmazza még Nyéki Vörös Mátyás, Fenesi Mihály költeményeit, a névtelen *Comico-tragoediát*, az *Ómagyar Mária-siralom* lat. eredetijének egyik változatát, részeket Kájoni János sógorának halotti búcsúztatójából. A legtöbb fölél Kájoni odaírta forrását.

Kiad. RMKT 17, 11, 1986 (2 vers).

Ir. JENÁKI Ferenc, Kájoni János énekes könyve és forrásai, Kvár, 1914; STOLL 1963. Vg. I.

KAJTÁR Mária (Bp., 1943. febr. 15.): műfordító, irodalomtörténész, szerkesztő. Gimnáziumi tanulmányait Bp.-en végezte, majd az ELTE m.–német szakán 1969-ben kapott diplomát. 1969–77 között az MTA Irodalomtudományi Intézetének összehasonlító osztályán dolgozott segédmunkatársként, majd munkatársként. Kutatási témája a m. és a német felvilágosodás irodalma volt. 1976-ban bölcsészdoktori diplomát szerzett. 1977–1992 között az Európa Könyvkiadó német nyelvű irodalmainak felelős szerkesztője volt. 1992–1994-ben a Magyar Könyvklub kiadójának vezetője volt.

M. HAMANN, Brigitte, Erzsébet királyné, ford., 1987; SZÉCHÉNYI István, Diszharmonia és vakság, A sajtó Ausztriában, ford., 1987; MAGRIS, Claudio, Duna, ford., 1992; S. Zweig és S. Freud levelezése, ford., 1993.

Ba. M.

KAKAS István; Zalánkeményi (? , ?–Lahidszán [Perzsia], 1603. okt. 25.): diplomata. Kolozsvári polgár; Báthory Zsigmond és Mária Christierna, majd Báthory András titkára, követe. 1602-ben II. Rudolf Perzsiába küldte követségbe. A Lengyelo-on, Litvánián és a moszkvai nagyfejedelemségen át Perzsiába vezető utazás közben írt jegyzeteket, mivel ~ az úton meghalt, titkára, Georg Tectander (1581–1614) adta ki németül (*Iter Persicum*, Altenburg, 1609). Humanista műveltségéről, ízléséről kolozsvári lakóháza és a jezsuita kollégiumra hagyott könyvei tanúskodnak.

Kiad. SZAMOTA István, Régi magyar utazók Európában, Nagybecskerek, 1892; Magyar utazási irodalom, 15–18. század, kiad. KOVÁCS Sándor Iván, MONOK István, 1991.

Ir. VERESS Endre, Zalánkeményi ~, 1905; LUKÁCS László, Monumenta Antiquae Hungariae, 3, Róma, 1988. M. I.

Kakas Márton (1894. szept. 30.–1914. aug. 2.): élcslap, humorisztikus képes hetilap. Alapítója és szerkesztője Rákosi Viktor (Sipulusz), Szöllősi Zsigmond és Rákosi Endre. Melléklete: Kakas Marci. Cs. V.

KAKASSY Endre; Régeni András (álnév) (Marosludas, 1903. máj. 15.–Kolozsvár, 1963. okt. 18.): irodalomtörténész, író, műfordító. 1923–26-ban a bukaresti egyetemen jogot tanult, 1926-tól a Keleti Újság bukaresti tudósítója, majd szerkesztője; 1931-ben a bukaresti Magyar Kurir c. hetilap főszerkesztője, felelős szerkesztője. A világgazdasági válság idején lapja megszűnt, 1934-től a Brassói Lapok munkatársa, 1938-tól felelős szerkesztője. 1942-ben a temesvári Déli Hírlap főszerkesztő-helyettese lett. Hamis vádak alapján bebörtönözték. Az 1940-es évek második felében több kolozsvári lap munkatársa, utóbb a kolozsvári Irodalmi Könyvkiadó szerkesztője volt. Sokat fordított román szerzőktől. Főként a román–m. irodalmi kapcsolatok történetével foglalkozott.

M. Európa patkányai, r., 1935; Erdélyi mesevilág, gyermekkönyv, szerk., 1943; Viharos kézfogó. Falusi játék, 1959; A fiatal Eminescu, Bk., 1959; Eminescu élete és költészete, uo., 1962; Mihail Sadoveanu. Egy nagy élet és egy nagy életmű története, uo., 1964.